

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο

Περιεχόμενα

Βασικά Θέματα: Ι.: Οι Χριστιανικές Εκκλησίες: Κοινή καταγωγή, διαφορετικές πορείες.....	1
ΒΘ: Ι.ι.: Ορθόδοξες Εκκλησίες, Ορθόδοξη διασπορά (Αφρική, Ασία, Αμερική, Αυστραλία) και Ορθόδοξα κέντρα.....	1
Η Ορθοδοξία στο σύγχρονο κόσμο και στην Ενωμένη Ευρώπη: Γεωγραφική κατανομή	1
Η Ορθοδοξία στο σύγχρονο κόσμο και στην Ενωμένη Ευρώπη: η ορθόδοξη παρουσία	2
Η Ορθοδοξία στον 20ό αιώνα.....	2
Ορθόδοξη Διασπορά.....	4
Ορθόδοξη Διασπορά.....	4
Ορθόδοξη Διασπορά και Επισκοπικές Συνελεύσεις: Αποφάσεις ΑΜΣΟΕ	5
Ορθόδοξη Διασπορά και Επισκοπικές Συνελεύσεις: Αποφάσεις ΑΜΣΟΕ	5
Ορθόδοξη Διασπορά και ΑΜΣΟΕ	5
Η Ορθόδοξη Εκκλησία: ενότητα και συνοδικότητα	7
Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας.....	8
Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας – Ορθόδοξα κέντρα.....	8
Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας.....	9

Βασικά Θέματα: Ι.: Οι Χριστιανικές Εκκλησίες: Κοινή καταγωγή, διαφορετικές πορείες

ΒΘ: Ι.ι.: Ορθόδοξες Εκκλησίες, Ορθόδοξη διασπορά (Αφρική, Ασία, Αμερική, Αυστραλία) και Ορθόδοξα κέντρα

Η Ορθοδοξία στο σύγχρονο κόσμο και στην Ενωμένη Ευρώπη: Γεωγραφική κατανομή

«Ορθόδοξες Εκκλησίες βρίσκονται σ' όλο τον κόσμο, έστω κι αν αποτελούν μειονότητες σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό. Υπάρχουν σε Ευρώπη, Αμερική, Ασία και Αυστραλία (υπάγονται στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως), στην Αφρική (υπάγονται στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας), στη Συρία, Λίβανο και ανατολική Τουρκία (υπάγονται στο Πατριαρχείο Αντιοχείας), καθώς και σε Παλαιστίνη και Ιορδανία (υπάγονται στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων).

Η Ορθοδοξία είναι, επίσης, μειονότητα -πλην της Κύπρου- στα περισσότερα κράτη της Ενωμένης Ευρώπης, τα οποία έχουν έντονη ρωμαιοκαθολική και προτεσταντική παρουσία, όπως τονίσαμε στις δύο προηγούμενες ενότητες.

Η παρουσία των Ορθόδοξων Εκκλησιών στη σύγχρονη Ευρώπη είναι σημαντική. Υπενθυμίζει στους Ευρωπαίους την κοινή θρησκευτική τους παράδοση των πρώτων χριστιανικών αιώνων, δηλαδή το σεβασμό στην πολιτιστική και θρησκευτική ιδιαιτερότητα του κάθε λαού και την έννοια μιας χριστιανικής Εκκλησίας που δεν ενδιαφέρεται για κοσμική εξουσία.»

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 34. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3333,13448/> (15-7-16).

ΒΘ: I.i.

* * *

Η Ορθοδοξία στο σύγχρονο κόσμο και στην Ενωμένη Ευρώπη: η ορθόδοξη παρουσία

«Είτε αναφερόμαστε σε κράτη με ορθόδοξο πληθυσμό είτε σ' αυτά όπου υπάρχει ορθόδοξη μειονότητα, η Ορθοδοξία έχει έντονη παρουσία στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή τους. Βέβαια, σε πολλά κράτη -εκτός από την Ελλάδα-, η Ορθόδοξη Εκκλησία γνώρισε κατά καιρούς διώξεις και αμφισβητήσεις που οφείλονταν σε αθεϊστικές πολιτικές ιδεολογίες και θρησκευτικό φανατισμό (ετερόδοξοι ή αλλόθρησκοι). Όλα αυτά η Ορθοδοξία τα αντιμετώπισε με καρτερικότητα και αγωνιστικό φρόνημα προκειμένου να προβληθεί η αλήθεια στο σύγχρονο κόσμο.

Αξιοσημείωτη είναι η παρουσία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στο χώρο της ιεραποστολής, εκεί δηλαδή όπου κάποιοι λαοί διδάσκονται για πρώτη φορά το Χριστιανισμό. Παρατηρούμε ότι η Ορθοδοξία ριζώνει σε χώρες όπου υπάρχουν ισχυρές πολυθεϊστικές παραδόσεις. Στις χώρες αυτές, οι λαοί δέχονται την Ορθοδοξία με τον ενθουσιασμό που προκαλεί μία αγνή και άδολη πίστη που ξεπερνάει τα εθνικά και θρησκευτικά σύνορα. Σημαντικό είναι, επίσης, το γεγονός ότι χώρες με πρώην αθεϊστικά καθεστώτα προσεγγίζουν πλέον την Ορθοδοξία (Αλβανία, Κίνα, Κούβα).»

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 34. Ανακτήθηκε από:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3333,13448/> (15-7-16).

ΒΘ: I.i.

* * *

Η Ορθοδοξία στον 20ό αιώνα

«Η πορεία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον 20ο αιώνα επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από την άνοδο και την πτώση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού στη Ρωσική Αυτοκρατορία και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Η αρνητική θέση των ολοκληρωτικών σοσιαλιστικών κυβερνήσεων έναντι της θρησκείας έφερε τις κατά τόπους Εκκλησίες σε θέση διωκομένου περιορίζοντας την ποιμαντική τους δράση, αποκόπτοντας μεγάλα τμήματα του λαού από τις τάξεις τους μέσω των κατασταλτικών μηχανισμών, της αντιθρησκευτικής νομοθεσίας και της προπαγάνδας ενώ στο σύνολό τους αυτές οι κυβερνήσεις προέβησαν σε κλιμακούμενης έντασης διώξεις των λειτουργών των Ορθοδόξων Εκκλησιών.

Από τα πρώτα χρόνια της ύπαρξης της Ε.Σ.Σ.Δ. η Ορθόδοξη Εκκλησία θεωρήθηκε σαν θεσμός στήριξης του παλαιού μοναρχικού καθεστώτος και αντίθετος με τις αρχές του μαρξιστικού κράτους. Έως και την κήρυξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η Εκκλησία της Ρωσίας και των άλλων σοβιετικών δημοκρατιών υπέστη σφοδρή πολεμική, η οποία εντάθηκε την περίοδο της κυριαρχίας του Ιωσήφ Στάλιν.

Οι εκτοπίσεις, οι εκτελέσεις, οι εγκλεισμοί σε ψυχιατρικές κλινικές Ορθοδόξων ιερέων και ιεραρχών εντάσσονταν στη συνήθη πρακτική του προπολεμικού σοβιετικού καθεστώτος. Ακόμη συχνά φαινόμενα ήταν το κλείσιμο, η καταστροφή και η αλλαγή της χρήσης Ι. Ναών.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος αποτέλεσε σημείο καμπής στη σχέση της τοπικής Ορθόδοξης

Εκκλησίας με το σοβιετικό κράτος. Η βοήθεια, που προσέφερε η Εκκλησία στην αμυντική προσπάθεια της Ε.Σ.Σ.Δ. είχε ως αποτέλεσμα τη χαλάρωση της κρατικής πολεμικής εναντίον της. Αν και μέχρι τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης ο κρατικός μηχανισμός διατηρούσε αρνητική στάση απέναντι στην Εκκλησία και γενικότερα στην έκφραση θρησκευτικότητας, η οργανωτική δομή του Πατριαρχείου Μόσχας ενισχύθηκε με σκοπό την προς τα έξω ανάδειξη της θρησκευτικής ανεκτικότητας αλλά και τη χρησιμοποίησή του ως αντίβαρου στην ενίσχυση από τη δυτική συμμαχία του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Η επικράτηση ολοκληρωτικών καθεστώτων σοβιετικού τύπου στα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης οδήγησε σε παρόμοιες μορφές διώξεων με αυτές που υπέστη η Εκκλησία στην Ε.Σ.Σ.Δ. και τις άλλες ομόδοξες τοπικές Εκκλησίες.

Στη χειρότερη θέση βρέθηκε η Αυτοκέφαλη Εκκλησία της Αλβανίας. Οι παρεμβάσεις του αλβανικού κράτους οδήγησαν σταδιακά στην εξάρθρωση του εκκλησιαστικού οργανισμού με μαζικές φυλακίσεις και εκτοπίσεις στελεχών του. Ειδικότερα από το 1967, όταν με συνταγματική ρήτρα στη Λαϊκή Δημοκρατία της Αλβανίας απαγορεύθηκε η οποιαδήποτε έκφραση θρησκευτικής πίστης και λατρείας, δημοσίας ή ιδιωτικής, οι διώξεις έλαβαν μορφή εντατική οδηγώντας έως το 1990 σε διάλυση και αφανισμό κάθε πρότερη οργανωμένη εκκλησιαστική παρουσία.

Η πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού στις αρχές τις δεκαετίας του 1990 έδωσε νέα δυναμική στις Ορθόδοξες Εκκλησίες των ανατολικών χωρών και τις επανέφερε στο κέντρο της κοινωνικής ζωής από το αναγκαστικό περιθώριο.

Ένα πρόσθετο πρόβλημα, που προέκυψε από την παραμονή των Ορθόδοξων Εκκλησιών υπό κομμουνιστικά καθεστώτα ήταν η δημιουργία εκκλησιαστικών διοικήσεων της διασποράς με μέλη πολίτες, που βρέθηκαν εκτός των χωρών τους σε αντίδραση προς την εκεί πολιτική κατάσταση. Η έλλειψη κοινής διοικητικής υπαγωγής αυτών των οργανισμών προκάλεσε διάφορα προβλήματα κανονικής κυρίως φύσης. Στη μετακομμουνιστική εποχή γίνονται κινήσεις προσέγγισης με σκοπό την υπαγωγή των εκκλησιαστικών οργανισμών της διασποράς σε κανονικές διοικήσεις τοπικών Εκκλησιών και Πατριαρχείων.

Μέσα στον 20ο αιώνα αναπτύχθηκε και η Οικουμενική Κίνηση, η προσπάθεια διαλόγου δηλαδή μεταξύ των χριστιανικών ομολογιών. Η Ορθόδοξη Εκκλησία μετείχε στην Οικουμενική Κίνηση από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής της και συντέλεσε στη διάπλαση και περαιτέρω εξέλιξή της. Άλλωστε η Ορθόδοξη Εκκλησία θεώρησε πως εξαιτίας του οικουμενικού πνεύματος που τη διακρίνει, κατά τη διάρκεια της ιστορίας, πάντοτε αγωνίστηκε για την αποκατάσταση της χριστιανικής ενότητας. Γι' αυτό και η ορθόδοξη συμμετοχή στην Οικουμενική Κίνηση δε λογίστηκε καθόλου ξένη προς τη φύση και την ιστορία της Ορθόδοξης Εκκλησίας, αλλά αποτέλεσε για αυτήν έκφραση της αρχαίας αποστολικής πίστης μέσα σε νέες ιστορικές συνθήκες και την αντιμετώπιση νέων υπαρξιακών αιτημάτων.»

Orthodoxwiki, Η Ορθοδοξία στον 20ο αιώνα. Ανακτήθηκε από:

[https://el.orthodoxwiki.org/%CE%9F%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CE%BE%CE%B7%CE%95%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1#.CE.97_O.CF.81.CE.B8.CE.BF.CE.B4.CE.BF.CE.BE.CE.AF.CE.B1_.CF.83.CF.84.CE.BF.CE.BD_20.CE.BF_.CE.B1.CE.B9.CF.8E.CE.BD.CE.B1_\(15-7-16\).](https://el.orthodoxwiki.org/%CE%9F%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CE%BE%CE%B7%CE%95%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1#.CE.97_O.CF.81.CE.B8.CE.BF.CE.B4.CE.BF.CE.BE.CE.AF.CE.B1_.CF.83.CF.84.CE.BF.CE.BD_20.CE.BF_.CE.B1.CE.B9.CF.8E.CE.BD.CE.B1_(15-7-16).)

ΒΘ: Ι.Ι.

* * *

Ορθόδοξη Διασπορά

«Με τα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα του 19ου αλλά κυρίως του 20ου αιώνα, υπό την πίεση της οικονομικής εξαθλίωσης [έξοδος προς το Νέο Κόσμο και την Αυστραλία και στη συνέχεια προς τη Δυτική Ευρώπη] αλλά και του πολέμου και των διώξεων [κομμουνιστικές επαναστάσεις, κατάρρευση της Ελλάδας της Μικράς Ασίας, δράματα της Παλαιστίνης και του Λιβάνου], ο ορθόδοξος χριστιανισμός έπαψε πλέον να περιορίζεται γεωγραφικά στην Ανατολή. Όντως η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι πλέον παρούσα σε όλες τις ηπείρους, η δε συνάντηση της Ορθοδοξίας με τη Δύση, χάρη στις διάφορες ορθόδοξες κοινότητες της Διασποράς, συνιστά αναμφίβολα ένα από τα μείζονα πνευματικά γεγονότα της εποχής μας.

Η θεμελιώδης πνευματική αρχή της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι η συγκρότηση τοπικών ή ευρύτερα γεωγραφικών εκκλησιών.

Ένας μόνο επίσκοπος σε μία περιοχή, μαζί με τους ιερείς που αυτός διορίζει ανά ενορία, αποτελούν τον λειτουργικό οργανωτικό ιστό της Επισκοπής.

Οι Επισκοπές βιώνουν την ενότητά τους γύρω από κέντρα κοινωνίας.»

Ι.Μ. Βελγίου και Εξαρχία Κάτω Χωρών και Λουξεμβούργου. Ανακτήθηκε από:

<http://www.orthodoxia.be/GRkerk/10orthekklisiakosmos.html> (15-7-16).

ΒΘ: Ι.Ι.

* * *

Ορθόδοξη Διασπορά

«Ένα πρόσθετο πρόβλημα, που προέκυψε από την παραμονή των Ορθοδόξων Εκκλησιών υπό κομμουνιστικά καθεστώτα ήταν η δημιουργία εκκλησιαστικών διοικήσεων της διασποράς με μέλη πολίτες, που βρέθηκαν εκτός των χωρών τους σε αντίδραση προς την εκεί πολιτική κατάσταση. Η έλλειψη κοινής διοικητικής υπαγωγής αυτών των οργανισμών προκάλεσε διάφορα προβλήματα κανονικής κυρίως φύσης. Στη μετακομμουνιστική εποχή γίνονται κινήσεις προσέγγισης με σκοπό την υπαγωγή των εκκλησιαστικών οργανισμών της διασποράς σε κανονικές διοικήσεις τοπικών Εκκλησιών και Πατριαρχείων.»

Orthodoxwiki, Η Ορθοδοξία στον 20ο αιώνα. Ανακτήθηκε από:

<https://el.orthodoxwiki.org/%CE%9F%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CE%BE%CE%B7%CE%95%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1#.CE.97.O.CF.81.CE.B8.CE.BF.CE.B4.CE.BF.CE.BE.CE.AF.CE.B1.CF.83.CF.84.CE.BF.CE.BD.20.CE.BF.CE.B1.CE.B9.CF.8E.CE.BD.CE.B1> (15-7-16).

ΒΘ: I.i.

* * *

Ορθόδοξη Διασπορά και Επισκοπικές Συνελεύσεις: Αποφάσεις ΑΜΣΟΕ

«I. 5. Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀποτελεῖται ἐκ δεκατεσσάρων κατὰ τόπους Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πανορθόδοξως ἀνεγνωρισμένων. Ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτοκεφαλίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργῇ εἰς βάρος τῆς ἀρχῆς τῆς καθολικότητος καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας. Θεωροῦμεν λοιπὸν ὅτι ἡ δημιουργία τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Διασπορᾷ, ἀπαρτιζομένων ἐκ πάντων τῶν ἐν ἐκάστῃ ἐκ τῶν ὀρισθειῶν περιοχῶν ὡς κανονικῶν ἀναγνωριζομένων ἐπισκόπων, οἵτινες ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάγονται εἰς τὰς κανονικὰς δικαιοδοσίας, εἰς ἃς ὑπάγονται σήμερον, ἀποτελεῖ ἐν θετικόν βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κανονικῆς ὀργανώσεως αὐτῶν, ἡ δὲ συνεπὴς λειτουργία αὐτῶν ἐγγυᾶται τὸν σεβασμὸν τῆς ἐκκλησιολογικῆς ἀρχῆς τῆς συνοδικότητος.»

Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ορθόδοξης Ἐκκλησίας, *Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, (Κρήτη, 2016). Ανακτήθηκε ἀπὸ: <https://www.holycouncil.org/-/encyclical-holy-council?inheritRedirect=true> (15-7-16).

ΒΘ: I.i.

* * *

Ορθόδοξη Διασπορά και Επισκοπικές Συνελεύσεις: Αποφάσεις ΑΜΣΟΕ

«1. [...] Ὡς πρὸς τὴν Ὁρθόδοξο Διασπορά στίς διάφορες χῶρες τῆς ὑψηλίου, ἀπεφασίσθη νὰ συνεχισθεῖ ἡ λειτουργία Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων μέχρι τὴν ἐφαρμογὴ τῆς κανονικῆς ἀκριβείας. Αὐτές ἀπαρτίζονται ἀπὸ τοὺς κανονικοὺς ἐπισκόπους, ποὺ ὀρίζονται ἀπὸ τὴν κάθε Αὐτοκέφαλο Ἐκκλησία, οἱ ὅποιοι ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάγονται σ' αὐτήν. Ἡ συνεπὴς λειτουργία τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων ἐγγυᾶται τὸν σεβασμὸ τῆς Ὁρθοδόξου ἀρχῆς τῆς συνοδικότητος.»

Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ορθόδοξης Ἐκκλησίας, *Μήνυμα Τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Πρὸς τὸν Ὁρθόδοξο λαὸ καὶ κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως*, (Κρήτη 2016). Ανακτήθηκε ἀπὸ: <https://www.holycouncil.org/-/message?inheritRedirect=true> (15-7-16).

ΒΘ: I.i.

* * *

Ορθόδοξη Διασπορά και ΑΜΣΟΕ

«Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἠσχολήθη περὶ τό θέμα τῆς κανονικῆς ὀργανώσεως τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς. Οὕτω, συνεζήτησε τὰ ὑπὸ τῆς Δ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως (Σαμπεζύ, 2009) καὶ ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν (21-28 Ἰαν. 2016) παραπεμφθέντα αὐτῇ σχετικά κείμενα περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς καὶ περὶ τοῦ *Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων* ἐν αὐτῇ, ἐγκρίνασα αὐτὰ μετὰ τινων μικρῶν τροπολογιῶν, ἔχουν δὲ ὡς ἀκολούθως:

Διεπιστώθη ότι αποτελεί κοινή βούλησιν πασῶν τῶν ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἐπιλυθῆ τὸ ζήτημα τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς τὸ ταχύτερον δυνατόν καὶ ὅπως ὀργανωθῆ αὕτη κατὰ τρόπον σύμφωνον πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησιολογίαν καὶ τὴν κανονικὴν παράδοσιν καὶ πρᾶξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Διεπιστώθη ὡσαύτως ὅτι κατὰ τὴν παροῦσαν φάσιν δέν εἶναι ἐφικτὴ δι' ἱστορικούς καὶ ποιμαντικούς λόγους ἢ ἄμεσος μετάβασις εἰς τὴν αὐστηρῶς κανονικὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, τοὔτέστιν εἰς τὴν ὑπαρξιν ἑνός μόνου Ἐπισκόπου εἰς τὸν αὐτόν τόπον. Ὅθεν, ἀποφασίζεται ὅπως διατηρηθοῦν αἱ θεσμοθετηθεῖσαι ὑπὸ τῆς Δ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως αἱ Ἐπισκοπικαὶ Συνελεύσεις, ἄχρις οὔ ἐπιστῆ ὁ καιρός, κατόπιν ὀριμάνσεως τῶν συνθηκῶν, πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς κανονικῆς ἀκριβείας.

Αἱ Ἐπισκοπικαὶ Συνελεύσεις τῶν κατωτέρω μνημονευομένων περιοχῶν συγκροτοῦνται ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ ὡς κανονικῶν ἀναγνωριζομένων ἐπισκόπων, οἵτινες θά ἐξακολουθοῦν νά ὑπάγωνται εἰς τὰς κανονικὰς δικαιοδοσίας, εἰς ἃς ὑπάγονται σήμερον.

Αἱ Συνελεύσεις αὗται θά συνίστανται ἐκ πάντων τῶν ἐν ἐκάστη περιοχῇ ἐπισκόπων, οἵτινες εὐρίσκονται ἐν κανονικῇ κοινωνίᾳ μετὰ πασῶν τῶν ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ θά προεδρεύωνται ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ὑπαγομένων ἀρχιερέων, ἐλλείψει δέ τούτου συμφώνως πρὸς τὴν τάξιν τῶν Διπτύχων. Αὗται θά ἔχουν ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν πρώτων ἱεραρχῶν τῶν διαφόρων δικαιοδοσιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν εἰς τὴν περιοχὴν.

Ἔργον καὶ εὐθύνη τῶν ἐπισκοπικῶν τούτων Συνελεύσεων θά εἶναι ἡ μέριμνα διὰ τὴν φανέρωσιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν κοινῆς δράσεως ὅλων τῶν ὀρθοδόξων ἐκάστης περιοχῆς πρὸς θεραπείαν τῶν ποιμαντικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκεῖ διαβιούντων ὀρθοδόξων, κοινήν ἐκπροσώπησιν πάντων τῶν ὀρθοδόξων ἔναντι τῶν ἑτεροδόξων καὶ τῆς ὅλης κοινωνίας τῆς περιοχῆς, καλλιέργειαν τῶν θεολογικῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας κ.λπ. Αἱ ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἀποφάσεις θά λαμβάνωνται καθ' ὁμοφωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν αἱ ὁποῖαι ἐκπροσωποῦνται εἰς τὴν συγκεκριμένην Συνέλευσιν.

Αἱ περιοχαί, εἰς τὰς ὁποίας θά δημιουργηθοῦν εἰς ἕν πρῶτον στάδιον Ἐπισκοπικαὶ συνελεύσεις, ὀρίζονται ὡς ἑξῆς:

Καναδοῦς

Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς

Λατινικὴ Ἀμερικὴ

Αὐστραλία, Νέα Ζηλανδία καὶ Ὠκεανία

Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ καὶ Ἴρλανδίᾳ

Γαλλία

Βέλγιον, Ὁλλανδία καὶ Λουξεμβοῦργον

Αὐστρία

Ἰταλία καὶ Μάλτα

Ἑλβετία καὶ Λιχτενστάιν

Γερμανία

Σκανδιναυϊκαὶ Χῶραι (ἐκτός τῆς Φιλλανδίας)

Ἰσπανία καὶ Πορτογαλία

Οἱ ἐπίσκοποι τῆς Διασπορᾶς, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν εἰς τὴν Διασποράν καὶ ἔχουν ἐνορίας εἰς περισσοτέρας περιοχάς, θά εἶναι μέλη τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων καὶ τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

Αἱ Ἐπισκοπικαὶ Συνελεύσεις δέν ἀποστεροῦν ἀπὸ τούς Ἐπισκόπους μέλη αὐτῶν ἀρμοδιότητος διοικητικοῦ καὶ κανονικοῦ χαρακτῆρος οὔτε περιορίζουν τὰ δικαιώματα αὐτῶν εἰς τὴν Διασποράν. Αἱ Ἐπισκοπικαὶ Συνελεύσεις ἀποβλέπουν εἰς τὴν διαμόρφωσιν κοινῆς θέσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ διαφόρων θεμάτων, τοὔτο οὐδόλως ἐμποδίζει τούς Ἐπισκόπους μέλη, οἱ ὁποῖοι μένουν ὑπόλογοι εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν Ἐκκλησίας, νά ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις τῶν ἰδικῶν

των Ἐκκλησιῶν ἐνώπιον τοῦ ἔξω κόσμου.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων συγκαλοῦν καί προεδρεύουν πασῶν τῶν κοινῶν συνάξεων τῶν ἐπισκόπων τῆς περιοχῆς αὐτῶν (λειτουργικῶν, ποιμαντικῶν, διοικητικῶν κ.λπ.). Εἰς ζητήματα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος, ἀπαιτοῦντα, κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπισκοπικῆς Συνελεύσεως, πανορθόδοξον ἀντιμετώπισιν ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἔχει τήν ἀναφοράν αὐτοῦ εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην διά τά περαιτέρω κατά τά πανορθόδοξως ἰσχύοντα.

Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δεσμεύονται, ὅπως μή προβαίνουν εἰς ἐνεργείας δυναμένας νά παραβλάψουν τήν ὡς ἄνω διαγραφομένην πορείαν πρός κανονικήν ἐπίλυσιν τοῦ θέματος τῆς Διασποράς, ὡς ἡ ἀπόδοσις τίτλων ὑφισταμένων ἤδη εἰς Ἀρχιερεῖς, θά πράττουν δέ πᾶν τό δυνατόν πρός διευκόλυσιν τοῦ ἔργου τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων καί ἀποκατάστασιν τῆς ὁμαλῆς κανονικῆς τάξεως ἐν τῇ Διασπορᾷ.»

Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, *Ἡ Ὁρθόδοξος Διασπορά*, (Κρήτη, 2016).

Ανακτήθηκε ἀπό: <https://www.holycouncil.org/-/diaspora?inheritRedirect=true> (15-7-16).

ΒΘ: I.i.

* * *

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία: ἐνότητα καί συνοδικότητα

«**1**) Βασική προτεραιότητα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου ὑπῆρξε ἡ **διακήρυξη τῆς ἐνότητος** τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Στηριγμένη στή θεία Εὐχαριστία καί τήν Ἀποστολική Διαδοχή τῶν Ἐπισκόπων, ἡ ὑφισταμένη ἐνότητα εἶναι ἀνάγκη νά ἐνισχύεται καί νά φέρνει νέους καρπούς. Ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία εἶναι Θεανθρώπινη κοινωνία, πρόγευση καί βίωση τῶν Ἐσχάτων ἐντός τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Ὡς μία διαρκῆς Πεντηκοστή εἶναι ἀσίγαστη προφητική φωνή, παρουσία καί μαρτυρία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης. Πιστή στήν ὁμόφωνη Ἀποστολική Παράδοση καί μυστηριακή ἐμπειρία ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τήν αὐθεντική συνέχεια τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁμολογεῖται στό Σύμβολο τῆς Πίστεως καί ἐπιβεβαιώνεται ἀπό τή διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία μας βιώνει τό μυστήριο τῆς Θείας Οἰκονομίας στή μυστηριακή της ζωή μέ ἐπίκεντρο τή θεία Εὐχαριστία.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐκφράζει τήν ἐνότητα καί καθολικότητά της ἐν Συνόδῳ. Ἡ **συνοδικότητα** διαπνέει τήν ὀργάνωση, τόν τρόπο πού λαμβάνονται οἱ ἀποφάσεις καί καθορίζεται ἡ πορεία της. Οἱ Ὁρθόδοξοι Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίες δέν ἀποτελοῦν συνομοσπονδία Ἐκκλησιῶν **ἀλλά** τήν Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία. Κάθε τοπική Ἐκκλησία, προσφέρουσα τήν θεία Εὐχαριστία, εἶναι ἡ ἐν τόπῳ παρουσία καί φανέρωση τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.»

Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, *Μήνυμα Τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Πρός τόν Ὁρθόδοξο λαό καί κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως*, (Κρήτη, 2016). Ανακτήθηκε ἀπό: <https://www.holycouncil.org/-/message?inheritRedirect=true> (15-7-16).

ΒΘ: Ι.Ι.

* * *

Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας

«[...] έχουμε αρχικά τις Μητροπόλεις, έπειτα τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες [δηλαδή Εκκλησίες οι οποίες εκλέγουν οι ίδιες τον προκαθήμενό τους] ή τις Αυτόνομες Εκκλησίες [στις οποίες η εκλογή του προκαθήμενου επικυρώνεται από τον Οικουμενικό Πατριάρχη].

Οι Αυτοκέφαλες Εκκλησίες είναι δυνατόν να συμπίπτουν με πολιτισμικές κοινότητες, που υπήρξαν κατά το παρελθόν και είναι Αποστολικές [όπως η Αλεξάνδρεια για την Αφρική, η Αντιόχεια για τον σημιτικό κόσμο] ή και με εθνικές κοινότητες. Σε παγκόσμια κλίμακα μετά το Σχίσμα του 11ου αιώνα, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως έχει πρωτείο τιμής και έχει ένα ρόλο πρωτοβουλίας καθώς και προεδρίας στο σύνολο της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Αποτέλεσμα αυτής της θεμελιώδους αρχής της οργάνωσης της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι η ύπαρξη των τεσσάρων πρεσβυγενών Πατριαρχείων, τα οποία πριν από το χωρισμό Ανατολής και Δύσης, αποτελούσαν μαζί με το Πατριαρχείο της Ρώμης, την Πενταρχία.

Αργότερα έχουμε τις πιο πρόσφατα συσταθείσες Εκκλησίες της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες γενικά βρίσκονται σε χώρες παραδοσιακά ορθόδοξες. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο παντού στον κόσμο.

Στη Δυτική Ευρώπη, για παράδειγμα, καθώς και στην Αμερική και στην Αυστραλία, δηλαδή ηπείρους όπου οι ορθόδοξες κοινότητες δεν εγκατεστάθηκαν σε κάποια σημαντική κλίμακα, παρά μόνο κατά τον 20ό αιώνα, οι επισκοπές εξακολουθούν να στηρίζονται σε εθνικά κριτήρια και να συνυπάρχουν στην ίδια την εδαφική περιοχή, υπαγόμενες στις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες της χώρας καταγωγής τους.»

Ι.Μ. Βελγίου και Εξαρχία Κάτω Χωρών και Λουξεμβούργου, Η Ορθόδοξη Εκκλησία ανά τον κόσμο. Ανακτήθηκε από: <http://www.orthodoxia.be/GRkerk/10orthekklisiakosmos.html> (15-7-16).

ΒΘ: Ι.Ι.

* * *

Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας – Ορθόδοξα κέντρα

«Η Ορθόδοξη Εκκλησία περιλαμβάνει σήμερα τα τέσσερα πρεσβυγενή Πατριαρχεία δηλαδή:

- το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως,
- το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας,
- το Πατριαρχείο Αντιοχείας [με έδρα τη Δαμασκό] και
- το Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων,

καθώς επίσης και τας λοιπές Αυτοκεφάλους Εκκλησίας ήτοι:

- το Πατριαρχείο Ρωσσίας [1589],
- το Πατριαρχείο της Σερβίας [1920],
- το Πατριαρχείο της Ρουμανίας [1925],
- το Πατριαρχείο της Βουλγαρίας [1953],
- το Πατριαρχείο της Γεωργίας [1990], του οποίου οι καταβολές ευρίσκονται στον 4ο αιώνα,

καθώς και τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες :

Κύπρου, Πολωνίας, Ελλάδος, Αλβανίας, Τσεχίας και Σλοβακίας, καθώς και τις Αυτόνομες

Εκκλησίες Φινλανδίας και Εσθονίας.

Ο αριθμός των Ορθόδοξων ανά τον κόσμο ανέρχεται περίπου στα 300 εκατομμύρια πιστών.»

I.M. Βελγίου και Εξαρχία Κάτω Χωρών και Λουξεμβούργου, Η Ορθόδοξη Εκκλησία ανά τον κόσμο.
Ανακτήθηκε από: <http://www.orthodoxia.be/GRkerk/10orthekklisiakosmos.html> (15-716).

ΒΘ: I.i.

* * *

Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας

«Η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία περιλαμβάνει:

A. Τέσσερα (4) Αρχαία ή Πρεσβυγενή Πατριαρχεία:

1. Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως («Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης») με έδρα την Κωνσταντινούπολη.
2. Πατριαρχείο Αλεξανδρείας («Πάπας και Πατριάρχης της Μεγάλης πόλεως Αλεξανδρείας, Λιβύης, Πενταπόλεως, Αιθιοπίας και πάσης Αφρικής, Πατήρ Πατέρων, Ποιμήν Ποιμένων, Αρχιερεύς Αρχιερέων, τρίτος και δέκατος των Αποστόλων και Κριτής της Οικουμένης») με έδρα την Αλεξάνδρεια.
3. Πατριαρχείο Αντιοχείας («Πατριάρχης της Μεγάλης Θεουπόλεως Αντιοχείας, Συρίας, Αραβίας, Κιλικίας, Ιβηρίας τε και Μεσοποταμίας και πάσης Ανατολής») με έδρα τη Δαμασκό.
4. Πατριαρχείο Ιεροσολύμων («Πατριάρχης της Αγίας Πόλεως Ιερουσαλήμ και πάσης Παλαιστίνης, Συρίας, Αραβίας, πέραν του Ιορδάνου, Κανά της Γαλιλαίας και Αγίας Σιών») με έδρα τα Ιεροσόλυμα.

B. Πέντε (5) Νεώτερα Πατριαρχεία:

1. Πατριαρχείο Ρωσίας («Πατριάρχης Μόσχας και πάσης Ρωσίας») με έδρα τη Μόσχα.
2. Πατριαρχείο Σερβίας («Αρχιεπίσκοπος Πεκίου, Μητροπολίτης Βελιγραδίου και Καρλοβικίου και Πατριάρχης των Σέρβων») με έδρα το Βελιγράδι.
3. Πατριαρχείο Ρουμανίας («Αρχιεπίσκοπος Βουκουρεστίου, Μητροπολίτης Μουντένια και Δοβρουτζάς και Πατριάρχης Ρουμανίας») με έδρα το Βουκουρέστι.
4. Πατριαρχείο Βουλγαρίας («Μητροπολίτης Σόφιας και Πατριάρχης πάσης Βουλγαρίας») με έδρα τη Σόφια.
5. Πατριαρχείο Γεωργίας («Αρχιεπίσκοπος Μιτσχέτης και Τιφλίδος και Καθολικός Πατριάρχης πάσης Γεωργίας») με έδρα την Τιφλίδα.

Γ. Αυτοκέφαλες Εκκλησίες:

1. Εκκλησία της Κύπρου («Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου») με έδρα τη Λευκωσία.
2. Εκκλησία της Ελλάδος («Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος») με έδρα την Αθήνα.
3. Ορθόδοξη Εκκλησία της Πολωνίας («Μητροπολίτης Βαρσοβίας και πάσης Πολωνίας») με έδρα την Βαρσοβία.
4. Εκκλησία της Αλβανίας («Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας») με έδρα τα Τίρανα.
5. Εκκλησία της Τσεχίας και Σλοβακίας («Μητροπολίτης πάσης Τσεχίας και Σλοβακίας») με εναλλασσόμενη έδρα.

* Δ. Αυτόνομες Εκκλησίες:

1. Φινλανδίας («Αρχιεπίσκοπος Καρελίας και πάσης Φινλανδίας»)
2. Εσθονίας («Μητροπολίτης Εσθονίας»)

3. Ορθόδοξη Αρχιεπισκοπή Αχρίδος («Αρχιεπίσκοπος Αχρίδος, Μητροπολίτης Σκοπίων και Έξαρχος του Πατριάρχη Σερβίας») με έδρα την Αχρίδα. Διώκεται από την κυβέρνηση της ΠΓΔΜ. Η αυτονομία της έχει χορηγηθεί από το Πατριαρχείο Σερβίας.

Υπό την άμεση δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου τελούν:

1. Η Αρχιεπισκοπή Κρήτης.
2. Οι Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου.
3. Οι Μητροπόλεις της Κρήτης.
4. Η Αρχιεπισκοπή Αμερικής.
5. Η Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας.
6. Η Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας.
7. Η Μητρόπολις Γαλλίας.
8. Η Μητρόπολις Γερμανίας.
9. Η Μητρόπολις Αυστρίας.
10. Η Μητρόπολις Σουηδίας.
11. Η Μητρόπολις Βελγίου.
12. Η Μητρόπολις Νέας Ζηλανδίας.
13. Η Μητρόπολις Ελβετίας.
14. Η Μητρόπολις Ιταλίας.
15. Η Μητρόπολις Τορόντο.
16. Η Μητρόπολις Παναμά.
17. Η Μητρόπολις Μπουένος Άιρες.
18. Η Μητρόπολις Χονγκ Κονγκ.
19. Η Μητρόπολις Σιγκαπούρης.
20. Η Μητρόπολις Κορέας.
21. Η Μητρόπολις Ισπανίας και Πορτογαλίας.

ενώ ο Οικουμενικός Πατριάρχης έχει και άμεση δικαιοδοσία: α) στην νήσο Πάτμο (Πατριαρχική Εξαρχία – Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου), β) στην Μοναστική Πολιτεία του Αγίου Όρους, γ) στη Σταυροπηγική μονή της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας στη Χαλκιδική και δ) στη Σταυροπηγική μονή των Βλατάδων στη Θεσσαλονίκη.

Η Διοίκηση των Μητροπόλεων των «Νέων Χωρών» στην Ήπειρο, Μακεδονία και Δυτική Θράκη ασκείται προσωρινά «επιτροπικώς» από την Εκκλησία της Ελλάδος, σύμφωνα με την Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη της 4ης Σεπτεμβρίου 1928.»

Wikipedia, Διάρθρωση της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Ανακτήθηκε από:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CE%BE%CE%B7%CE%95%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1#.CE.94.CE.B9.CE.AC.CF.81.CE.B8.CF.81.CF.89.CF.83.CE.B7.CF.84.CE.B7.CF.82.CE.9F.CF.81.CE.B8.CE.BF.CE.B4.CF.8C.CE.BE.CE.BF.CF.85.CE.95.CE.BA.CE.BA.CE.BB.CE.B7.CF.83.CE.AF.CE.B1.CF.82> (15-7-16).